

Ludzie oddani sprawie

Prawdziwe efekty Lidera to konsolidacja ludzi, doskonalenie umiejętności ich współdziałania, wreszcie poszerzenie kręgu ludzi aktywnych. – o motywach podjęcia decyzji o przyjęciu wielkiej odpowiedzialności - mówi Mariusz Śledź, Prezes LGD Wstęga Kociewia. Efektów realizacji programu Leader nie należy oceniać tylko po liczbie przeprowadzonych operacji, wybudowanych obiektów, przeprowadzonych imprez, wydanych publikacji. Prawdziwe efekty to konsolidacja ludzi, doskonalenie umiejętności ich współdziałania, wreszcie poszerzenie kręgu ludzi aktywnych. Prowadzi to do powstania społeczeństwa obywatelskiego, w którym ludzie gotowi są do pracy, do współpracy którego efektem jest poprawa jakości naszego życia zarówno w materialnym, jak i niematerialnym wymiarze.

cd. na str. 3

Co myślą o Leaderze?

Zaskakujące opinie beneficjentów

W pierwszym rozdaniu Lidera Gmina Gniew podjęła rękawicę, co przyniosło skutek w postaci bardzo dużej ilości wniosków aplikacyjnych złożonych przez gminne organizacje i instytucje w ramach „Małych Projektów” oraz „Odnowy wsi”. Sądzę, iż jeden z głównych celów działalności LGD Wstęga Kociewia jakim jest pobudzenie działań lokalnych - oddolnych oraz integracja i współpraca społeczności, na terenie Gminy Gniew został osiągnięty - rozmowa z Burmistrzem B.Badziongiem.

cd. na str. 3

Wrażeniami z pierwszego okresu wdrażania LSR dzielą się także inni beneficjenci

cd. na str. 4

Dyrektor ocenia wysoko

Lokalna Grupa Działania Wstęga Kociewia – podobnie jak kilka innych pomorskich LGD -rozpoczęła wdrażanie swojej Lokalnej Strategii Rozwoju w 2009 roku, ogłaszając pierwsze nabory na realizację już konkretnych projektów. Pierwsze dwa konkursy dotyczyły projektów z zakresu „Odnowy i rozwoju wsi” oraz „Małych Projektów”.

Samorząd Województwa Pomorskiego zakończył już ocenę projektów z zakresu „Odnowy i rozwoju wsi”. W dniu 18 maja 2010 roku, Zarząd Województwa Pomorskiego zdecydował o wybraniu do realizacji 4 projektów uprzednio pozytywnie ocenionych przez Lokalną Grupę Działania. Wsparcie otrzymają: Gminy Gniew, Morzeszczyn, Subkowy, Tczew.

cd. na str. 3

Komu? Na co?

Kasa dla przedsiębiorczych

Potrzebujesz pieniędzy na założenie lub rozwój firmy? Masz nowy pomysł na zmianę profilu gospodarstwa rolnego? Może potrafimy Ci pomóc? LGD Wstęga Kociewia dysponuje środkami na podjęcie i rozwój działalności gospodarczej jak i wprowadzenie działalności nierolniczej w gospodarstwach rolnych. Pieniądże dla osób ubezpieczonych w ZUS-ie i w KRUS-ie

cd. na str. 2

Kajakarstwo zwałkowe?

Kto i gdzie może spróbować?

Najnowsze trendy w turystyce wodnej i nie tylko - opisuje opracowanie sporządzone przez LOT Kociewie na zlecenie LGD.

Najlepsze lokalizacje inwestycji turystycznych! Potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć turystyki wodnej.

cd. na str. 6

Problem rozwiązany!

Wielka pomoc dla małych organizacji

Organizacje pozarządowe mogą pozyskać grant na wkład własny lub pożyczkę na realizację Małego projektu. Wielki program Leader może uzyskać wsparcie z małego Działaj lokalnie. Dzięki operatywności Fundacji Pokolenia i współpracy z LGD Wstęga Kociewia organizacje pozarządowe mogą uzyskać bezzwrotny grant na wkład własny do projektu realizowanego w ramach działania Małe Projekty. W niedalekiej przyszłości oferta zostanie poszerzona o udzielenie pożyczek na realizację takich projektów.

cd. na str. 7

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY
NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH:
EUROPA INWESTUJĄCA W OBSZARY WIEJSKIE

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Ważne informacje!

Nie przepap

Nowe terminy konkursów

Krótkie pismo Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 27.01.2010 z prośbą o wstrzymanie ogłaszania konkursów w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” wywołało spore zamieszanie w działalności LGD-ów w całym kraju, w tym i Wstędze Kociewia.

Zgodnie z sugestią przesunięto termin ogłoszenia konkursu z pierwszego na drugi kwartał. Niestety prace nad nowelizacją Rozporządzenia oraz niezbędnymi załącznikami trwały znacznie dłużej niż się spodziewano. W maju okazało się, że ogłoszenie naboru wniosków tuż po publikacji nowych przepisów skutkowałoby zakończeniem procedury wyboru najlepszych wniosków pod koniec lipca, czyli w szczycie sezonu urlopowego. Wobec obaw o obecność członków organu decyzyjnego Zarząd zdecydował o kolejnym przesunięciu terminów.

Nabór wniosków na działania: „Małe projekty”, „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” i „Odnowa i rozwój wsi” zostanie ogłoszony w sierpniu 2010.

Dokładne informacje na stronie:
www.wstega-kociewia.pl

cd. ze str. 1

Problem rozwiązany!

Organizacje pozarządowe, których projekty zostały wybrane do dofinansowania w konkursie na działanie „Małe projekty” ogłoszonym przez LGD Wstęga Kociewia mogą uzyskać wsparcie finansowe na wkład własny.

Na początek świetna informacja- wypełnienie wniosku o przyznanie grantu zajmie najwyżej 10 minut. Organizacje, które chcą otrzymać dotację w ramach Funduszu, muszą wziąć udział w konkursie prowadzonym przez Fundację Pokolenia (Biuro Tczew, ul. Kościelna 6/7) i spełnić następujące wymogi: projekt jest złożony przez fundację lub stowarzyszenie posiadające osobowość prawną (rejestracja w KRS),

1. mające siedziby na terenie gminy, w której chcą prowadzić działania i która jest objęta zasięgiem jednego z pilotażowych LOG, a proponowany projekt jest realizowany na tym terenie.

2. wnioski na dotacje w konkursie Programu LEADER dla działania „Małe projekty” w ramach PROW 2007-2013 zostały złożone do LGD w ostatnim kwartale 2009 roku

3. proponowany przez organizację projekt nie trwa dłużej niż 12 miesięcy, w tym maksymalnie do końca 2011 r.

4. kwota wnioskowanego wsparcia nie przekracza 20% wartości całego przedsięwzięcia, realizowanego w ramach LEADER i jednocześnie nie przekracza kwoty 4 000 pln,

O pozostałych warunkach czytaj na stronach:

www.wstega-kociewia.pl
www.fundacjapokolenia.pl

cd. ze str. 1

Komu? Na co?

Kasa dla przedsiębiorczych

LGD Wstęga Kociewia w 2010 r. po raz pierwszy ogłosi konkursy na 2 działania: „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” i „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”. Poniżej przedstawiamy podstawowe informacje o tym kto i na co może uzyskać dofinansowanie.

Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

– dla osób ubezpieczonych w ZUS-ie

Kto może uzyskać dofinansowanie?:

- osoby fizyczne lub osoby prawne oraz jednostki nie posiadające osobowości prawnej, które podejmują lub prowadzą działalność jako mikroprzedsiębiorstwo (do 10 osób zatrudnionych; obrót nie większy niż 2 mln euro)
- mające siedzibę lub miejsce zamieszkania na obszarze objętym LSR (z wyłączeniem miast powyżej 5 tys. mieszkańców)

Na co? (koszty kwalifikowalne)

1. budowy lub modernizacji obiektów budowlanych, jak również zakupu niezbędnego sprzętu i wyposażenia
  - budowa, przebudowa lub remont niemieszkalnych obiektów budowlanych wraz z zakupem instalacji technicznej
  - nadbudowa, przebudowa lub remont budynków mieszkalnych wraz z zakupem instalacji technicznej
  - zagospodarowanie terenu
  - zakup maszyn ,urządzeń, narzędzi wyposażenia i sprzętu zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania służącego wparciu podejmowanej lub rozwijanej działalności nierolniczej
  - zakup środków transportu , z wyłączeniem samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób
  - rat zapłaconych tytułem wykonania umowy leasingu
2. Ogólne, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją operacji:
  - przygotowanie dokumentacji technicznej (kosztorysów, projektów, ocen i raportów, dokumentacji geologicznej i hydrologicznej, wypisów i wyrysów, projektów technologicznych)

- opłaty za patenty i licencje
- sprawowanie nadzoru inwestorskiego lub autorskiego oraz kierowanie robotami budowlanymi (nie więcej niż 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych)

Chcesz wiedzieć więcej? Zgłoś się LGD Wstęga Kociewia lub czytaj: Rozp. Ministra Rolnictwa z 17 lipca 2008 w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętego PROW na lata 2007-2013 (Dz.U. Nr 139, poz.883 z późniejszymi zmianami)

Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej – dla osób ubezpieczonych w KRUS-ie

Kto może uzyskać dofinansowanie?

Osoby fizyczne :

- ubezpieczone jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik (przez co najmniej 12 ostatnich miesięcy)
- mające miejsce zamieszkania na obszarze objętym LSR (powiat tczewski bez miasta Tczewa)
- będące obywatelem państwa członkowskiego UE
- pełnoletnie, które nie ukończyły 60 roku życia

• które nie wystąpiły o przyznanie lub nie otrzymały renty strukturalnej

Na co? (koszty kwalifikowalne)

1. budowa, przebudowa lub remont niemieszkalnych obiektów budowlanych wraz z zakupem instalacji technicznej
2. nadbudowa, przebudowa lub re-

mont budynków mieszkalnych wraz z zakupem instalacji technicznej

3. zagospodarowanie terenu
4. zakup maszyn ,urządzeń, narzędzi wyposażenia i sprzętu
5. zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania służącego wparciu podejmowanej lub rozwijanej działalności nierolniczej
6. zakup środków transportu , z wyłączeniem samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób
7. rat zapłaconych tytułem wykonania umowy leasingu

Chcesz wiedzieć więcej? Zgłoś się LGD Wstęga Kociewia lub czytaj: Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z 17 października 2007 w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” objętego PROW na lata 2007-2013 (Dz.U. Nr 139, poz.1442 z późniejszymi zmianami)

www.wstega-kociewia.pl

Pomorskie w Unii
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO
www.woj-pomorskie.pl

Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
ul. Okopowa 21/27 80-810 Gdańsk
siedziba Departamentu: ul. Augustyńskiego 2
tel. 58 326 86 50 fax 58 326 86 73

e-mail: dprow@woj-pomorskie.pl www.dprow.woj-pomorskie.pl

cd. ze str. 1

Ludzie oddani sprawie

O swoich motywacjach w pracy społecznej mówi Mariusz Śledź-Prezes Zarządu LGD Wstęga Kociewia

Decyzję o przyjęciu propozycji przewodniczenia LGD podjąłem tak naprawdę ze względu na ideę Leadera. Od 1983 r. pracuję społecznie, przede wszystkim na rzecz sportu, niezbyt wysoko kwalifikowanego, ale mającego wieloletnie tradycje. Wielokrotnie doświadczałem osamotnienia w swej działalności, wielu chciało korzystać z mojej pracy, ale bardzo niewielu chciało mi w tym pomagać. Mimo chwil wątplenia do dzisiaj wytrwałem w realizowaniu swojej wizji i służbie innym. Na terenie obszaru działania naszej Lokalnej Grupy Działania, we

wszystkich 5 gminach widzę ludzi równie oddanych sprawie, czujących potrzebę bezinteresownej pracy dla innych, to właśnie myśl o nich zdecydowała o przyjęciu propozycji bycia liderem w Leaderze. Dodatkowym argumentem było to, że w owym czasie we władzach „Wstęgi” zarysowała się polaryzacja poglądów i dyskutanci doszli do wniosku, iż moja osoba jest do zaakceptowania dla obu stron sporu. Miano też nadzieję, że sprawy LGD ruszą do przodu. Dziś cieszę się, że poprzez dobre wykorzystanie funduszy unijnych może wspierać ludzi aktywnych, ich dobre

Obrady Zgromadzenia Partnerów LGD Wstęga Kociewia w Dzierżążnie-21.05.2010

pomysły, zachęcać do zmiany na otoczenia w którym żyjemy. Mamy do dyspozycji sporą kwotę, bo ponad 6 milionów złotych. Jeśli taką sumę wzbogaci się o entuzjazm i własną pracę to efekty mogą być naprawdę imponujące.

cd. ze str. 1

Dyrektor ocenia wysoko

Zakończyła się weryfikacja wniosków dotyczących tzw. „małych projektów”. Na uwagę zasługuje fakt, że ponad 1/3 wybranych przez lokalną grupę działania wniosków złożona została przez podmioty inne niż gminy i instytucje kultury, które najczęściej aplikują o środki unijne. 8 z 18 wybranych przez LGD projektów, to wnioski złożone przez organizacje pozarządowe i osoby fizyczne. Świadczy to o aktywności lokalnych społeczności na obszarze powiatu tczewskiego.

Warto również wspomnieć o rodzajach projektów jakie mają być realizowane. Wiele z nich ma charakter edukacyjny, kulturalny i integracyjny, połączonych z propagowaniem kociewskich obyczajów. Stosunkowo

mało jest projektów „inwestycyjnych”. Te, kociewscy wnioskodawcy postanowili realizować głównie w ramach działania Odnowa i rozwój wsi.

Większość umów na realizację „małych projektów” na terenie LGD Wstęga Kociewia została już podpisana. To dowód na to, że wdrażania zupełnie nowego, nietatowego podejścia – Leader – może zakończyć się sukcesem i doprowadzić do faktycznej aktywizacji mieszkańców powiatu tczewskiego.

Justyna Durzyńska
Dyrektor Departamentu Programów Rozwoju
Obszarów Wiejskich, Urząd Marszałkowski
Województwa Pomorskiego

cd. ze str. 1

Gmina Gniew liderem w Leaderze

„Mieszkańcy, niejednokrotnie będący laikami w „sztuce” pozyskiwania środków zewnętrznych, potrafili zwrócić się o pomoc, wymieniali się spostrzeżeniami i wspólnie z innymi starali się rozwiązywać napotkane trudności. W trakcie konstruowania wniosków aplikacyjnych nawiązała się ścisła współpraca pomiędzy wszystkimi beneficjentami, jak również z pracownikami biura LGD Wstęga Kociewia. Osoby prywatne, stowarzyszenia, organizacje oraz pracownicy samorządu terytorialnego wymieniali się swoimi doświadczeniami i często wspólnie stawiali czoła problemom związanym z procedurami programu. Z wielką niecierpliwością

czekamy na podpisanie umów o dofinansowanie inicjatyw określonych w złożonych wnioskach. Nie są to łatwe do zdobycia środki – przeznaczone jedynie dla bardzo doświadczonych organizacji, a szczegółowość przy weryfikacji wniosków jest nieadekwatna do wysokości pozyskanych środków. Niemniej, uważam, iż trud podjęty przy tej edycji Leadera przyniesie efekt.”

Bogdan Badziong,
Burmistrz Miasta i gminy Gniew

Koordynator Gminny: Karolina Liebrecht
tel. 58 530 51 19
urząd@gmina-tczew.pl www.gmina-tczew.pl
Urząd Gminy Tczew
ul. Lecha 12 83-110 Tczew
godziny pracy: 7.30 - 15.30

Co myślą o Leaderze?

O planach i wrażeniach z pierwszego okresu wdrażania LSR mówią nasi beneficjenci

„Do ubiegłorocznego konkursu na Odnowę Gmina Morzeszczyn złożyła wniosek pn. „Budowa Centrum Rekreacyjno – Sportowego w Morzeszczynie – budowa ścieżek, placów zabaw wraz z infrastrukturą towarzyszącą – oświetleniem i nasadzeniem roślin”. Jest to projekt bardzo oczekiwany nie tylko przez mieszkańców Morzeszczyna, ale i całej gminy. Obejmuje 3 hektarowy teren, na którym znajdują się m.in. boisko piłkarskie i wielofunkcyjne, plac zabaw, chodniki, ścieżki oraz różnorodna kociewska roślinność. Przygotowanie terenu pod budowę centrum trwa już od ubiegłego roku. Wykonano tam makroniwelację terenu, zupełnie nowego oblicza nabrało znajdujące się tu oczko wodne. Wykonano również meliorację, przebudowano linię energetyczną oraz sieć wodociągową. Kolejnym etapem jest budowa boisk sportowych. Powstaną one w ramach programu „Moje boisko – Orlik 2012”. Pierwsze prace związane z tą częścią kompleksu rozpoczęły się już w połowie maja. Jesienią chcielibyśmy oddać do użytku cały kompleks”.

Magdalena Tkaczyk, Urząd Gminy Morzeszczyn

Już od samego początku trzeba było zabrać się ostro do pracy. Samo napisanie projektu nie okazało się takie trudne zwłaszcza, że zawsze można było liczyć na pomoc biura LGD. Jak już udało się przestudiować 30 stronicową instrukcję to na samo napisanie wniosku zostało nie za dużo czasu. Była to dla nas pewna nowość, ale trzeba się mocno skupić i walczyć.

No i udało się złożyć na czas wnioski, a nawet przejść przez „ostrą selekcję” Rady Programowej na niezłej, bo 6 pozycji. I wtedy nasz biedny wniosek poszedł pod magiel Urzędu Marszałkowskiego i tak go biednego wymęczyli, że wrócił do nas z 40 poprawkami. Taki mały prezent na Wielkanoc ... I znów trzeba było stanąć do walki z biurokracją, wytycznymi i wymogami – nie wiem czy urzędowymi czy unijnymi. Najbar-

dziej w tym wszystkim stresowało strasznie mało czasu na poprawki, zwłaszcza że oprócz tego trzeba jeszcze pracować, jeść i nawet się wyspać. A niektóre wytyczne UM po prostu były ... niesamowite – to tak żeby nie używać brzydkich słów :-). Ale jak Polak się spręży to nawet „Unia” nie strasza. Gotowe poprawki powędrowały do UM, gdzie znowu nasz i tak już umęczony wniosek przeszedł przez unijno-urzędowe maszyny. Jak można było się spodziewać wrócił do nas – tym razem jako prezent na długi weekend majowy ... 20 poprawek – to już o połowę mniej niż ostatnio. Jakie to jednak wielkie szczęście, że Panie z Urzędzie Marszałkowskim są bardzo wyrozumiałe dla beneficjentów i życzliwe. Punkt po punkcie, wytyczna po wytycznej i

po kilku rozmowach telefonicznych, wspólnymi siłami przebrnęliśmy i przez te poprawki. Pierwsze działania promocyjne już wkrótce bo w czerwcu, a warsztaty zaczynają się jesienią.

wspomina Monika Piekarska GOK Morzeszczyn

Projekt pn.: „Aktywizacja mieszkańców sołectwa Bałdowo ...” służyć ma integracji mieszkańców, rozwijaniu aktywności społeczności lokalnej. Poprzez organizację Zielonego Tygodnia, piknik oraz warsztaty chcemy osiągnąć także wzrost świadomości kulturalnej u dzieci. Uważam, że treść formularza

wniosku jest zbyt rozbudowana. Okres rozliczeń (3 m-ce) za długi, biorąc pod uwagę, że wnioskodawca musi wykorzystać własne środki pieniężne. Reasumując, wnioski w obecnej formie zniechęcają potencjalnych wnioskodawców”.

Helena Engler, Sołtys wsi Bałdowo już II kadencję, Przewodnicząca KGW

Celem projektu pn.: „III Festiwal Kultury Kociewskiej” było lepsze poznanie tradycji, obrzędowości, dorobku materialnego i folkloru Kociewia. Działania Festiwalu przyczyniły się do zachowania unikalnej gwary kociewskiej. Podczas Festiwalu odbyły się wystawy prac twórców ludowych, zorganizowane zostało sympozjum popularno-naukowe na temat kultury kociewskiej, odbył się konkurs gwary kociewskiej, zaprezentowana

została wystawa fotograficzna „Kapliczki kociewskie”. W finałowym, trzecim dniu Festiwalu odbyło się gotowanie potraw regionalnych oraz ich degustacja, a na scenie zaprezentowały się zespoły folklorystyczne z całego Kociewia. Podczas przygotowywania wniosku największy problem stanowiło uzupełnienie formularza zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku. Formularz, miejscami zawył, był powodem dwuznacznego interpretowania treści w nim zawartych. Natomiast w okresie składania poprawek do Urzędu Marszałkowskiego problem polegał na precyzyjnym formułowaniu

Kamila Guz - koordynator Leadera w gminie Subkowy

„ ... nawołujemy, aby nie niszczyć idei, jaka przyświeca LEADER-owi. Pozwólmy działać osobom, które wykazują w tym kierunku chęć, a nie posiadają ogromnego doświadczenia w pisaniu i realizowaniu wniosków, a które okazuje się trzeba posiadać, aby przejść przez etapy poprzedzające podpisanie umowy. Przykłady rezygnacji z dofinansowania są najlepszym tego dowodem...”.

Koordynator Gminny: Magdalena Frost
tel. 58 535 40 21, 695 751 224

e-mail.: rpi-kierownik@gniew.pl www.gniew.pl

Urząd Miasta i Gminy Gniew

Referat Promocji i Informacji, Plac Grunwaldzki 16/17, 83 - 140 Gniew
Godziny pracy: PN. – Wt. - 8.30-16.30 Śr.- 8.30-18.30 Czw. – Pt. - 8.30-16.30

wypowiedzi w poszczególnych punktach wniosku oraz na szczegółowym przygotowaniu załączników. Projekt został już zakończony.

Iza Szweda, Miejski Ośrodek Kultury w Pelplinie

„Nizina Walichnowska: Z tradycjami i ekologicznie – atrakcyjna turystycznie” to hasło projektu złożonego przez Gniewskie Centrum Edukacji Ekologicznej HELIANTHUS przy Stowarzyszeniu Centrum Aktywnych – Gniew. Założeniem projektu jest zwiększenie potencjału turystycznego Niziny Walichnowskiej, poprzez promocję regionu jako atrakcyjnego ze względów przyrodniczych, historycznych i kulturowych.... Przygotowanie wniosku do PROW osi Leader było stosunkowo proste, i pomimo, iż wymagało sporego zaangażowania w wypełnienie samego formularza oraz skompletowania załączników, było zadaniem wykonalnym dla wnioskodawców. Problemy rozpoczęły się w momencie przekazania wniosku do Urzędu Marszałkowskiego, który wykazuje się wyjątkowym pietyzmem w kwestii wypełnienia formularza zgodnie z instrukcją w najmniejszych nawet szczegółach. Powyższe powoduje zwiększenie nakładu pracy po obu stronach oraz, oczywiście, opóźnienia w ewentualnym podpisywaniu umów i realizacji przedsięwzięcia.

Dorota Cybura –GCEE

„Działania przygotowawcze wniosku, które dla Kurii Diecezjalnej Pelplińskiej wykonywało Diecezjalne Centrum Informacji Turystycznej w osobie jego dyrektora Alicji Słyszewskiej, jak też merytoryczne - na etapie konsultacji i składania wniosku w LGD Wstęga Kociewia przebiegały sprawnie i rzeczowo. Biuro LGD wykazało się pełną kompetencją w zakresie niesienia pomocy beneficjentom, którzy po raz pierwszy mieli szansę skorzystać z tej formy pomocowej.

Wniosek 4 stycznia 2010 dotarł do Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. Od tego czasu trwa procedura uzyskiwania dodatkowych wyjaśnień i opinii .... Przyznajemy, iż jesteśmy zaniepokojeni tym stanem rzeczy i przedłużającymi się konsultacjami, na które nie mamy żadnego wpływu. A czas ucieka... i nie uzyskaliśmy żadnej konkretnej odpowiedzi, czy pomoc finansową otrzymamy. Jak w tej sytuacji planować realizację naszego przedsięwzięcia? Uważamy, że taki stan rzeczy jest nie do przyjęcia – procedury, które miały uprościć pozyskiwanie pomocy wprowadziły raczej sporo zamieszania i nie budują dobrego wizerunku współpracy podmiotów, którym zależy na rozwoju małych lokalnych środowisk.”

Alicja Słyszewska, Dyrektor Diecezjalnego Centrum Informacji Turystycznej w Pelplinie

„Program Leader to kolejna szansa na pozyskanie środków na realizację naszych zadań”.

Realizując założone cele ukierunkowane na rozwój Gminy ciągle poszukujemy możliwości finansowania naszych inwestycji. Jak wynika z rankingu opublikowanego w dzienniku Rzeczpospolita z dnia 8 marca 2010 r. wśród 100 najaktywniejszych gmin wiejskich z całego kraju nasza gmina znajduje się na 28 pozycji biorąc pod uwagę środki unijne przypadające na jednego mieszkańca, natomiast w woj. pomorskim jest to miejsce czwarte.

Gmina Tczew w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” złożyła wniosek o dofinansowanie na zadanie „Aktywizacja życia kulturowego – doposażenie świetlicy wiejskiej i placu zabaw w miejscowości Czatkowy”. Celem zadania jest aktywizacja życia kulturowego i społecznego na bazie świetlicy wiejskiej we wsi Czatkowy. Doposażenie świetlicy umożliwi mieszkańcom wsi organizowanie kursów kulinarnych, akademii gotowania dla dzieci - przygotowanie potraw kociewskich i kuchni innych regionów. Sprzęt audio-video jest niezbędny do aranżowania występów artystycznych oraz szkoleń społeczności wiejskiej. Plac zabaw doposażony w urządzenia zabawowe pozwoli na integrowanie i aktywizację najmłodszych mieszkańców sołectwa Czatkowy.

**Karolina Liebrecht,
Koordynator Lidera w Gminie Tczew**

Jednak prawdziwą drogą przez mękę okazało się wypełnianie wniosku... Instrukcje do niego zostały sformułowane w języku, który jest nieprzystępny dla przeciętnego odbiorcy, poza tym można w nich znaleźć wiele nieścisłości. Po przejściu przez ocenę wniosku, wydawało się że najgorsze za nami i pojawiła się ponownie nadzieja i oczekiwanie na podpisywanie umów. Jednak wtedy pojawiły się kolejne problemy, związane z uzupełnieniami dotyczącymi formalnej strony wniosków... Jednak największym mankamentem stały się załączniki. W małych projektach, zakładających przeważnie wiele działań do realizacji których konieczny jest zakup wielu drobnych rzeczy i przedmiotów w kontekście wymaganych z IW ofert na zakup KAŻDEGO artykułu czy usługi doprowadziła do wręcz absurdalnych sytuacji... Może warto dostosować przepisy (oczywiście te które można) w taki sposób, aby zamiast utrudniać pomagały działać.

Bardzo przydatne okazały się konsultacje z osobami odpowiedzialnymi za poprawki w danym projekcie.

Podsumowując, nawołujemy, aby nie niszczyć idei, jaka przyświeca Leader-owi. Pozwólmy działać osobom, które wykazują w tym kierunku chęć, a nie posiadają ogromnego doświadczenia w pisaniu i realizowaniu wniosków, a które okazuje się trzeba posiadać, aby przejść przez etapy poprzedzające podpisanie umowy. Przykłady rezygnacji z dofinansowania są najlepszym tego dowodem... .

**Kamila Guz,
Koordynator Lidera w Gminie Subkowy**

„W środę dnia 5 maja 2010 r. w świetlicy wiejskiej w Swarzędynie (gmina Tczew) odbyło się pierwsze spotkanie integracyjne, którego organizatorem było Stowarzyszenie Kociewskie Forum Kobiet.

Spotkanie odbyło się w ramach projektu „Integracja kobiet na wsi poprzez organizowanie warsztatów kulinarnych, spotkań integracyjnych i imprez kulturalnych dla mieszkańców z obszaru objętego LSR”. ..... zaproszono wszystkich do skosztowania smacznych kociewskich wędlin, szynki, kaszanek i innych wędzonek oraz potraw, które przygotowały panie z KGW ze Swarzędyna pod czujnym okiem pani Kazimiery Fojut oraz panie z KGW Radostowo. O słodki poczęstunek zadbały wszystkie Koła uczestniczące w spotkaniu.

Na spotkanie przygotowano też kącik kociewski „Kociewskie jeście” z wędlinami, szynką, kaszanką i smalcem. Był też kącik z wykonaną ręcznie biźuterią, serwetami, rzeźbami oraz koronkami i kartkami „Pozdrowienia z Kociewia”. Wystrój taki przygotowała pani Anna Pielecka, a prace udostępniły panie z Pracowni Haftu z Pelplina.

**Krystyna Gierszewska,
Kociewskie Forum Kobiet**

Zaprezentowane teksty stanowią fragmenty obszerniejszych wypowiedzi.

Koordynator Gminny: Magdalena Tkaczyk
tel.: 58 536 27 24 lub 19, wew. 14
e-mail: promocja@morzeszczyn.pl www.morzeszczyn.pl
Urząd Gminy Morzeszczyn
ul. 22 Lipca 4 83-132 Morzeszczyn
Godz. pracy: Pn. – Pt.- 7.30-15.30

Kajakarstwo zwałkowe

Rozmowa z Piotrem Kończewskim, Dyrektorem Biura Lokalnej Organizacji Turystycznej KOCIEWIE

- Lokalna Organizacja Turystyczna KOCIEWIE na zlecenie LGD Wstęga Kociewia przeprowadziła w roku ubiegłym „Badania i analizy możliwości turystycznego zagospodarowania rzek i jezior na Kociewiu Tczewskim”. Na czym polegało zadanie?

W ramach zadania podjęliśmy próbę sprawdzenia sieci hydrograficznej oraz stanu czystości wód powierzchniowych Kociewia objętego badaniem. Przeprowadziliśmy również analizę najnowszych trendów w turystyce wodnej oraz możliwości turystycznego zagospodarowania terenu objętego Lokalną Strategią Rozwoju. Staraliśmy się opierać o dostępne dokumenty i studia.

- Jakie zapisy znaleźliście w dokumentach strategicznych gmin?

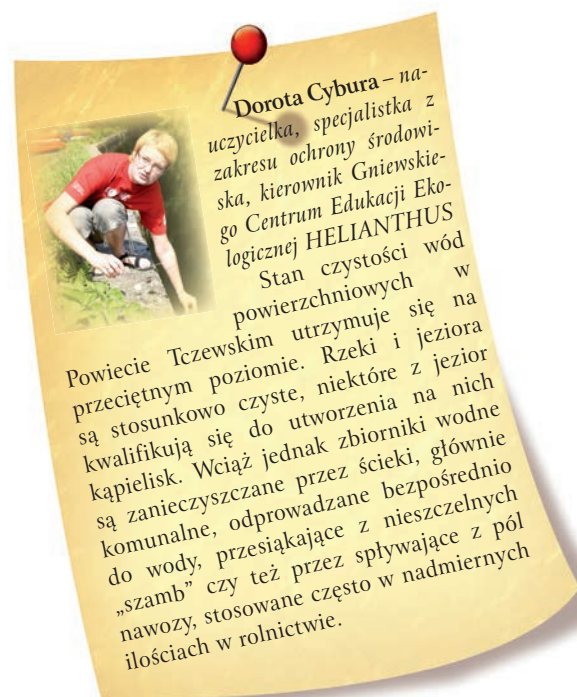
Badając dostępne materiały, dokumenty oraz strategię przedmiotowe gmin leżących na Kociewiu Tczewskim okazało się, że zainteresowanie rozwojem turystyki wodnej jest niewielkie. Jedynie w kilku miejscach można odnaleźć zapisy odnoszące się do planowanych inwestycji z zakresu turystyki nadwodnej, są to przede wszystkim plany budowy kąpielisk oraz infrastruktury związanej ze szlakiem Wierzyca.

- Więc jakie są efekty waszych badań?

Naszą analizę oparliśmy w głównej mierze na dokładnym rekonesansie terenowym oraz na kierunkach rozwoju współczesnej turystyki wodnej. Wyróżniliśmy 18 potencjalnych miejsc-zadań. W zestawionych lokalizacjach można wyróżnić cztery rodzaje działań: instalowanie lub rozbudowa kąpielisk wiejskich, budowa lub modernizacja nadwodnych ścieżek ekologiczno-edukacyjnych, tworzenie szlaków kajakowych oraz ośrodek sportów podwodnych. Wykazaliśmy możliwości usytuowania: 11 kąpielisk, 3 szlaków kajakowych, 3 tras edukacyjnych oraz stworzenie Ośrodka Szkolenia Podwodnego nad Jeziorem Szmaragdowym w Pile.

- Jakie są najciekawsze propozycje?

Jednymi najnowszymi trendów w turystyce wodnej jest pletwonurkowanie przy wykorzystaniu odpowiedniego sprzętu. Coraz więcej powstaje baz nurkowych: nad jeziorami, zbiornikami sztucznymi oraz wyrobiskami kopalnianymi. Kolejną ciekawą formą aktywności na wodzie jest kajakarstwo zwałkowe (ang. logjams). Jest to coraz popularniejsza w naszym kraju alternatywa dla kajakarstwa górskiego. Polega na eksplorowaniu rzek o maksymalnej uciążliwości - wypełnionych naturalnymi i sztucznymi przeszkodami (zwalonymi drzewami, jazami, progami), które pokonuje się bez wysiadania z kajaka. Obie z form turystyki ekstremalnej są możliwe do uprawiania na terenie Kociewia Tczewskiego.

- Skąd pozyskiwać środki na zaproponowane przez was przedsięwzięcia?

Naszym zadaniem było jedynie stworzenie koncepcji i rozpoznanie możliwości turystycznych, nie analizowaliśmy możliwości prawnych, własności gruntów i innych niezwykle ważnych kwestii. Naszym zadaniem było również wskazanie potencjalnych źródeł finansowania. Jest ich kilka, począwszy od środków unijnych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (oś 4 -LEADER) poprzez Program Operacyjny Kapitał Ludzki, środki publiczne zarówno samorządowe jak i rządowe, fundusze ekologiczne a skończywszy na środkach prywatnych inwestorów turystycznych.

Koordynator Gminny: Janina Wilkos
tel.: 58 536 12 61
e-mail: cgci@pelplin.pl www.pelplin.pl
Gminne Centrum Informacji w Pelplinie
Plac Grunwaldzki 6 83-130 Pelplin

Godziny pracy: Pon-Wt 7:30 - 15:30 Środa 7:30 - 17:00 Czwartek 7:30 - 15:30 Piątek 7:30 - 14:00

Józef Wasilik – emerytowany nauczyciel, były dyrektor Zespołu Szkół Nr 1 w Pelplinie, radny Rady Powiatu Tczewskiego, zapalony kajakarz, znawca rzek Pomorza

W zeszłym roku płynąłem Wierzycą i jest to niewątpliwie ciekawe doświadczenie wraz z dużą dawką adrenaliny. Wierzyca jest trudną rzeką, trzeba liczyć się z wywrotkami oraz z licznymi przeszkodami czy to naturalnymi, czy spowodowanymi działalnością człowieka. Dużą część życia spędziłem na wodzie m.in. uprawiałem wioślarstwo. Pływając trzeba potrafić czytać wodę, zachowanie nurtu. Myślę, że gdyby były finanse na udrożnienie niektórych szlaków kociewska turystyka wodna mogłaby stać się jedną z lepszych na Pomorzu.

Kapielewisko w Rakowcu (gmina Gniew)

Możliwości turystycznego zagospodarowania rzek i jezior na Kociewiu Tczewskim

Nurty natury, nurty kultury. Projekt współpracy

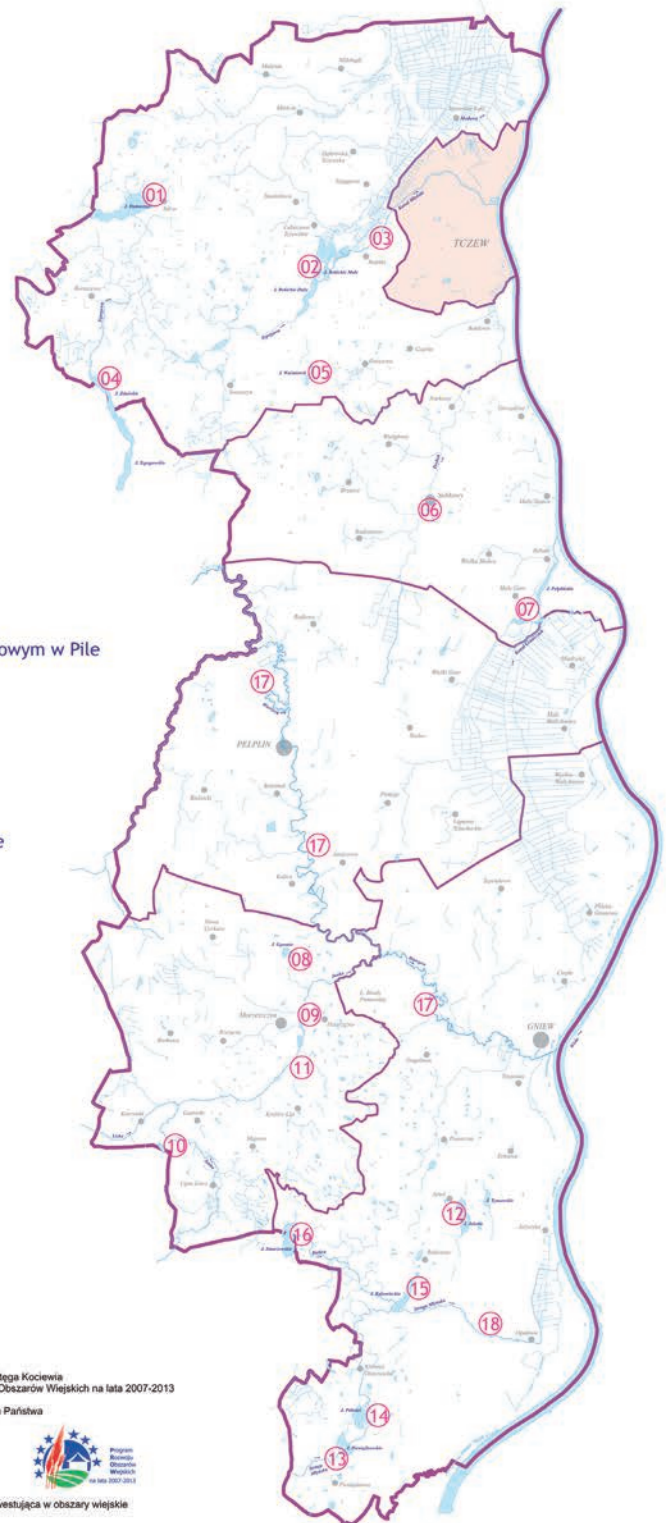
Badania jakie na zlecenie LGD wykonała LOT Kociewie stanowią jeden z elementów całego ciągu przemyślanych działań. Dzięki poznaniu potencjału turystycznego wód powiatu tczewskiego możliwe będzie zaplanowanie kolejnych kroków. Jednym z nich może być projekt współpracy- specyficzne dzia-

łanie niezbędne do pełnej realizacji umowy o wdrażaniu LSR. Polega on na podjęciu działań przez kilku partnerów. W naszym przypadku z pewnością będzie to zaprzyjaźniona LGD Chata Kociewia ze Starogardu, a zapewne jeszcze inne partnerstwa. Zmierzać on będzie do uczynienia z rzeki Wierzyca produktu turystycznego. Planowanych jest kilka etapów. W pierwszym, wspólne wytypowanie najciekawszych miejsc, które nadają się do turystycznego zagospodarowania, a następnie przekonanie ich właścicieli lub dysponentów do rozpoczęcia przygotowań w tym kierunku. Aby ułatwić podjęcie takiej decyzji zainteresowane osoby będą mogły skorzystać z krótkiego szkolenia. W drugim etapie planowana jest na naszym terenie wizyta studyjna organizatorów turystyki oraz przedstawicieli mediów, której celem jest prezentacja uroków kociewskiego odcinka Wierzyca, ale także skonfrontowanie oczekiwań klientów z potencjalnymi dostawcami usług turystycznych. W kolejnym etapie szlak zostanie oznakowany tablicami informacyjnymi. W ostatnim etapie zaplanowano działania promocyjne polegające na: wydaniu i rozpowszechnieniu map wraz z opisem oraz przygotowaniu prezentacji multimedialnych, w tym także do rozpowszechniania poprzez Internet.

W chwili obecnej nie jest jeszcze pewne czy projekt będzie realizowany w bieżącym roku.

Marek Modrzejewski,
Kierownik Biura LGD

- 01 :: Kapielewisko nad Jeziorem Damaszką w Turzu
- 02 :: Kapielewisko nad Jeziorem Rokickim w Lubiszewie
- 03 :: Szlak kajakowy Kanalu Młyńskiego
- 04 :: Kapielewisko nad Jeziorem Zduńskim przy Leśniczówce Boroszewo
- 05 :: Kapielewisko nad Jeziorem Waćmierek w Waćmierku
- 06 :: Ścieżka edukacyjna NAD DRYBOKIEM w Subkowach
- 07 :: Kapielewisko nad jeziorem Pelplińskim Małym
- 08 :: Kapielewisko nad Jeziorem Gętomie w Gętomiu
- 09 :: Ścieżka edukacyjna BEKA i JANKA w Morzeszczynie
- 10 :: Ośrodek Szkolenia Podwodnego nad Jeziorem Szmaragdowym w Pile
- 11 :: Szlak kajakowy rzeki Janki
- 12 :: Kapielewisko nad Jeziorem Jelenie w Jeleniu
- 13 :: Kapielewisko nad Jeziorem Pieniążkowskim w Pieniążkowie
- 14 :: Kapielewisko nad Jeziorem Półwieś w Półwsi
- 15 :: Kapielewisko nad Jeziorem Rakowieckim w Rakowcu
- 16 :: Kapielewisko nad Jeziorem Smarzewskim w Wyrębach
- 17 :: Szlak kajakowy rzeki Wierzyca
- 18 :: Ścieżka edukacyjna STRUGA MŁYŃSKA w Opaleniu

koncepcja:

na zlecenie:

Operacja współrealizowana przez Lokalną Grupę Działania Wstega Kociewie w ramach działania 4.31 „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Dofinansowano ze środków Unii Europejskiej oraz Budżetu Państwa

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie

Koordynator Gminny: Kamila Guz
tel.: 58 536 85 23
e-mail.: dkultury.sub@gmail.com www.subkowcy.pl
Dom Kultury
ul. Wybickiego 22a 83-120 Subkowy
Godziny pracy: Pn.- Pt- 8.00-16.00

Z biurokracją można walczyć

Naga prawda o pisaniu projektów i poczucie spełnionej misji

W życiu publicznym uczestniczę od 1990. I wydawało mi się, że administracja nie może mnie zaskoczyć. Sądziłem, że procedury samorządowe są maksymalnie skomplikowane. Okazało się, że to nieprawda. W Biurze LGD pracuję ponad rok, ale

w tym czasie zdumienie ogarniało mnie co najmniej kilka razy.

Jestem prawnikiem z wykształcenia. Urzędnikiem samorządowym i rządowym byłem ponad 16 lat, ale takich dziwów jeszcze nie widziałem. Nie wiem tylko czy to zasługa urzędników z Brukseli czy to nasz polski wynalazek. Ci, którzy mieli bezpośredni kontakt z LGD-ami w innych krajach mówią, że tam procedury nie są tak rozbudowane. Leader miał być narzędziem aktywizacji środowisk wiejskich, zwłaszcza tych, które dotąd nie uczestniczyły w działaniach społecznych. Miał stymulować powstawanie nowych organizacji pozarządowych, generować nowe pomysły. Oczywiście

jest, że nowe podmioty nie mają dużego doświadczenia, a więc nie można im stawiać od razu wysokich wymagań. A wymogi Lidera są trudne do spełnienia nawet dla osób z wieloletnim doświadczeniem. Mnożenie załączników, żądanie sporządzania bardzo dokładnych budżetów na kilka lub kilkanaście miesięcy naprzód powodują, że nasz program zaczyna zyskiwać złą sławę. Beneficjenci porównują Lidera z innymi programami, a te porównania nie przemawiają na korzyść osi 4 PROW. Konsekwencje mogą być poważne. W ocenie wielu ludzi pełne wdrożenie Lokalnych Strategii Rozwoju może być zagrożone. A to oznacza, że znów możemy nie wykorzystać przyznaných środków unijnych.

Dlatego apeluję o podjęcie działania. Wspólnie (beneficjenci czyli wnioskodawcy, Lokalne Grupy Działania i Samorząd Wojewódzki) walczyć o uczłowieczenie Lidera. Z biurokracją, a zwłaszcza tą nadmierną, można wygrać. Prawo ma być tak napisane i tak interpretowane, aby służyć realizacji celu dla którego zostało napisane. Nie zwlekajmy. Środki finansowe musimy wykorzystać do końca 2014. Zostało naprawdę niewiele czasu.

Mimo wszystko mam poczucie satysfakcji. Dzięki Leaderowi spotykam kapitalnych ludzi, którzy chcą i potrafią zmieniać świat na lepsze. To daje motywację do pracy.

Marek Modrzejewski, Kierownik Biura LGD

Budynek, w którym mieści się Biuro LGD

Śledź tą stronę ... bo warto

www.wstega-kociewia.pl

M. Śledź

Biuro Lokalnej Grupy Działania

Adres: 83-110 TCZEW,

ul. Ks. Stefana Kardynała Wyszyńskiego 3

Godziny otwarcia:

poniedziałek – piątek: 8.00-16.00

Tel./fax: 58 562 71 43

Adres e-mail: lgd@wstega-kociewia.pl

Zarząd Fundacji:

Mariusz Śledź - Prezes

Piotr Kończewski - Wiceprezes

Eugenia Pokorska - Sawczuk - Członek

Bogdan Badziong - Członek

Kierownik Biura - Marek Modrzejewski

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROLNY
NA RZECZ ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH:
EUROPA INWESTUJĄCA W OBSZARY WIEJSKIE

